کوتاه از جامعه

مرگ ۹۳۰۰ نفر در حوادث رانندگی نیمه اول سال ۹۸

طبق اعلام سازمان پزشکی قانونی کشور، در نیمه اول امسال ۹۳۶۰ نفر در حوادث رانندگی ترافیکی کشته شده‌اند. بیشترین کشته‌های حوادث رانندگی مربوط به شهریور ماه با ۱۸۰۰ نفر و پس از آن مرداد ماه با ۱۷۲۸ نفر و کمترین آن مربوط به فروردین ماه با ۱۲۴۲ نفر بوده است. همچنین روز ۱۷ خرداد با ۸۹ کشته، ۱۷ مرداد با ۸۱ کشته و ۱۳ خرداد با ۷۹ کشته پرتلفات ترین روزهای نیمه اول امسال بوده است.

در این گزارش با تأکید بر این‌که بیشترین تلفات مربوط به مسیرهای برون شهری است، آمده است ۶۴/۷ درصد کشته‌های تصادفات مربوط به جاده‌های برون شهری، ۲۴ درصد در راه‌های درون شهری، ۸/۷ درصد در جاده‌های روستایی و محل تصادف ۰/۷ درصد در راه‌های اختصاصی و ۲ درصد در سایر راه‌ها بوده است.

بیش از سه‌چهارم کشته شده‌ها مرد هستند. سواری؛ خودروی مورد استفاده ۴۷ درصد متوفیان و ضربه به سر علت اصلی مرگ ۴۰/۳ درصد افراد بوده است. / جام جم دیلی

یك پنجم زوجین کشور ناباور هستند

علی صادقی‌تبار، مدیر مرکز درمان ناباروری ابن‌سینا گفت: در حال حاضر از هر پنج زوج در کشور، یك زوج با مشکل ناباروری درگیر است و مساله حائز اهمیت در این زمینه، توجه به جمعیت کشور و سلامت روان افراد درگیر با ناباروری است. درمان ناباروری فرآیندی زمانبر و نیازمند پشتکار و صبر زوجین است؛ در نهایت می‌تواند نتیجه‌بخش باشد.

وی ادامه داد: در ناباروری باید نگاه افراد و خانواده‌ها را تغییر دهیم؛ چراکه این موضوع به معنای ناتوانی جنسی نیست و در توسعه یك جامعه، جوان بودن رده سنی بسیار اهمیت دارد.

وی با اشاره به استفاده از درمان‌های سنتی در ناباروری افزود: استفاده از این نوع درمان‌ها، منجر به از دست دادن فرصت طلایی باروری برای زوجین می‌شود؛ چراکه والدین چند سال زمان خود را صرف درمان‌های غیرحرفه‌ای کرده یا به مراکز درمانی فردی مراجعه می‌کنند درحالی‌که درمان‌های سنتی گاه ممکن است به قدرت باروری زوجین نیز آسیب بزند و به هیچ عنوان توصیه نمی‌شود. داروهای موجود در کشور، همان داروهای استانداردی است که در دیگر کشورها موجود است. / مهر

استفاده ۶۰ درصدی تهرانی‌ها از خودروی شخصی

مهرداد بائوج لاهوتی، رئیس فراکسیون مدیریت شهری مجلس گفت: متاسفانه سهم حمل و نقل عمومی در جابه‌جایی‌های پایتخت کمتر از ۴۰ درصد است.

۶۰ درصد مردم پایتخت از وسیله نقلیه شخصی استفاده می‌کنند که این موضوع افزایش آلودگی هوای تهران و معضل ترافیك و در نهایت مرگ و میر شهروندان را به‌دنبال داشته به‌گونه‌ای که متاسفانه سالانه ۵۰۰۰ نفر در کشور و ۳۰۰۰ نفر در پایتخت جان خود را به علت آلودگی هوا از دست می‌دهند.

وی افزود: براساس قانون برنامه چهارم توسعه باید ۷۵ درصد جابه‌جایی در تهران و سایر کلانشهرها با حمل و نقل عمومی انجام شود؛ در این رابطه سهم مترو ۳۰ درصد، اتوبوس ۲۵ درصد و تاکسی ۲۰ درصد است.

وی با انتقاد از این‌که بیش از ۵۰ درصد تاکسی‌های پایتخت بیش از پنج سال عمر دارند، ادامه داد: نیاز است تاکسی‌های فرسوده پایتخت سریع‌تر نوسازی شوند. متولیان شهری باید در جهت نوسازی حمل و نقل عمومی فرسوده گامی جدی بردارند. / خانه ملت

شرکت ۲۰ هزار دانش‌آموز تهرانی در راهپیمایی ۱۳ آبان

عبدالرسول کریمی، معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران گفت: دانش‌آموزان و دانشجویان سراسر کشور در روز ملی مبارزه با استکبار و روز دانش‌آموز در راهپیمایی این روز شرکت کردند. مردم همیشه حضور موثری در صحنه داشته‌اند و دانش‌آموزان شهر تهران بالغ بر ۲۰ هزار نفر در این راهپیمایی حضور موثری داشتند. / فارس

پرداخت حقوق نیروهای یگان حفاظت به‌زودی

خسرو شهبازی، سرپرست سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور گفت: برنامه‌ریزی کرده‌ایم تا حقوق ۲۲۰۰ نفر از نیروهای حفاظتی که در چند ماه اخیر پرداخت نشده است، به زودی به آنها پرداخت شود. چند طرح درخصوص پرداخت حقوق نیروهای حفاظتی عنوان شده است تا از منابع اعتباری حقوق و خسارت شرکت‌ها پرداخت شود.

وی ادامه داد: دولت به سمت کوچك شدن پیش می‌رود و برنامه‌ای برای افزایش نیروها نداریم. / ایرنا

این پوستر کارگاه مهارت‌های ارتباطی خانواده‌های چند همسری است که این روزها خبرساز شده جالب این‌که خود پوستر نیز کپی و ترکیبی از چند پوستر دیگر است

نگاهی به حاشیه‌های یک کارگاه با مضمون ترویج چندهمسری

چند و چون چندهمسری

کارگاه آموزشی «مهارت‌های ارتباطی خانواده‌های چند همسری» بیش از آنچه انتظار می‌رفت خبرساز شد

مریم خباز

جامعه

اولش فکر کردیم شوخی است، گفتیم شاید اهالی مزاح، دارند خوشمزگی می‌کنند تا لبخندی بنشیند کنج لبمان و کوفتگی روزگار از تنمان بیرون شود. بعد ولی شوخی شوخی همه چیز جدی شد، پوستری درآمد و دست‌به‌دست شد، بعد هم در فضای مجازی و حقیقی هی تکرار شد که می‌خواهند به خانواده‌های چند همسره مهارت‌های ارتباطی یاد بدهند.

گوش‌ها که کاملا تیز شد نگاه‌ها هم تیزبینانه چرخید سمت کارگاهی آموزشی که اگر رسانه‌ای نمی‌شد و شبکه‌های اجتماعی به کمك نمی‌آمدند شاید مخاطبانش به عدد ناچیزی محدود می‌شد ولی به مدد این فضا و درگیر شدن عرف و فرهنگ و احساسات با قضیه چند همسری، این کارگاه نیز ناخواسته بزرگ شد.

حالا با این جرقه و این بهانه، موضوع به خواب رفته چند همسری از خواب برخاسته و موافقان و مخالفان فرو رفته در سکوت نیز بار دیگر به زبان آمده‌اند؛ البته با حسابی سرانگشتی و تخمینی چشمی، مشهود است که مخالفان پرتعدادترند و آتش‌شان تندتر.

شوخی‌های توییتری با واژه هوو نیز جالب است. کسانی درواقع می‌کوشیدند ماجرای چندهمسری را طنزگونه بنگرند و فضا را به سمت شوخی ببرند. اسم‌های جایگزین هوو نیز جالب بود از هم عشق و همیار گرفته تا همراه دوم، هم‌شوهر، دلدار دوم، شوهریار و معشوقِ معشوقم

پوستری بحث‌برانگیز

پوستر کارگاه آموزشی را که خوب برانداز کنیم به نام یك موسسه می‌رسیم؛ موسسه‌ای کمتر شناخته شده به نام حیات حسنی در قم که ظاهرا موسسه‌ای آموزشی، تبلیغی و طلبگی درحوزه آموزش تعدد زوجات و فرهنگ‌سازی دراین زمینه است که این بار می‌خواهد بساط آموزش و کارگاهش را درتهران پهن کند. پوستر را که بهتر برانداز کنیم طرحش که یك نقاشی رنگ و لعابدار است بدجور خودنمایی می‌کند که ترکیبی است از چهار زن و سه کودك که همه خوشحال و راضی و خوشبخت چشم به پسرکی دوخته اند که روی دوش تك مرد خانواده، پرچم ایران را در دست گرفته است. مرد ریشوست و دور گردنش چفیه دارد، زن‌ها و حتی دختر بچه نیز چادری و محجبه‌اند، و همه این‌ها توی ذوق می‌زنند.

بگذریم که دیروز اعلام شد این پوستر از طرح‌های مذهبی یك طراح که قبلا به صورت جداگانه و با هدفی خاص طراحی شده، برداشت یا به عبارتی کپی شده ولی این پوستر با ترکیبی که وصف شد القا می‌کند که اولا چند همسری باعث خوشحالی و خوشبختی است و دوما تعدد زوجات کار آدم‌های مذهبی با المان‌هایی همچون ریش و چفیه و چادر است.

دفاع سرسخت دست‌اندرکار

با این که پیام آشکار نقش پوستر کمتر مورد توجه قرارگرفت وغالب افراد چه مخالف و چه موافق بر چند همسری و تعدد زوجات متمرکز شدند و موضع گرفتند ولی نوبت که به اظهارنظر مسؤول واحد مشاوره موسسه حیات حسنی و گفت‌وگویش با ایرنا رسید، دنیای خاصِ طراحان این کارگاه آموزشی روشن شد.

حجت‌الاسلام محمدعسگری چنان با موضوع تعدد زوجات اخت شده که نمی‌دانست چرا این هجمه‌ها علیه کارگاه آموزشی چند همسری به راه افتاده به‌خصوص که درکشور حدود صد هزار خانواده «تعددی» (چند همسره) وجود دارد و اینها نیاز به مشاوره دارند. وقتی خبرنگار منبع این آمار را از او خواست وی خبرنگار را ارجاع داد به مراکز رسمی، وقتی خبرنگار پرسید برای برگزاری کارگاه مجوز دارند یا خیر نیز او فقط همین را گفت: «بالاخره گرفته‌ایم دیگر.»

ازاین چالش‌های لفظی که بگذریم عسگری توضیح داد کارگاه آموزشی مدنظرشان که فرصت ثبت نام درآن تا ۱۷ آبان است و قراراست بعد از قم و اصفهان، این بار درتهران برگزار شود، می‌خواهد الزامات زندگی تعددی(چندهمسری) را تبیین و اساسا فرهنگ تعدد زوجات را احیا کند، آن هم با استادانی از حوزه و دانشگاه که از قضا برخی‌شان خود چند همسر دارند.

واکنش آدم‌های واقعی در فضای مجازی

با این که مسؤول واحد مشاوره موسسه حیات حسنی قبول داشت که برگزاری چنین کارگاه‌هایی و تلاش برای زنده کردن فرهنگ چند همسری با عرف همخوانی ندارد، ولی می‌گفت که اشتباه هم درهمین است یعنی که عرف نباید مخالف تعدد زوجات باشد، استدلالش نیز این است که خداوند مرد را به طور تکوینی، تعددی خلق کرده و متناسب با آن، قانون گذاشته و کسی نمی‌تواند منکر این واقعیت شود.

جالب این که عسگری از مردهایی و به قول خودش از سوپر میلیاردرهایی حرف می‌زند که دوست دارند زندگی دوم تشکیل دهند و سفره‌ای دیگر پهن کنند، ولی جریان فرهنگی غرب زده، فمنیست‌های غرب‌گرا و البته فمنیست‌های مذهبی و حتی مسجدی دست به دست قانون ظالمانه داده اند که جلوی چند همسری را گرفته است.

گردانندگان موسسه حیات حسنی در قم البته دلشان فقط برای مردها نمی‌سوزد بلکه گویا سوز و گدازشان برای زنان بیشتر است و به روایت آماری که عسگری در اختیار دارد درکشورمان حدود چهار تا پنج میلیون زن باکره و مطلقه بین سنین ۳۰ تا ۴۹ سال وجود دارد که بی‌همسر مانده‌اند و این چند میلیون «قربانی» حق دارند که متاهل شوند، آن هم از جنس زن دوم و سوم و چهارم و...

با این حال کاربران فضای مجازی چه زن و چه مرد با این که موسسه حیات حسنی جانب هر دویشان را گرفته ولی این دو گروه همصدا با هم واکنش‌های عمدتا مخالف با چندهمسری از خود نشان دادند. حتی یك مرد سالخورده که حتما پدر است، نوشت آیا مروجان چندهمسری دوست دارند دخترشان همسر چندم مردی شود؟ جالب‌تر از این نظرات اما شوخی‌های توییتری با واژه هوو است. کسانی درواقع می‌کوشیدند ماجرای چندهمسری را طنزگونه بنگرند و فضا را به سمت شوخی ببرند.

برخی جملات در این فضا نیز گوشه ذهن را قلقلك می‌داد و به فکر وامی‌داشت، مثل زنی که نوشت: شکستن قبح، یکی برای همه، همه برای یکی و دختر جوانی که شاعرانه نگاشت: دوستش داشتم، کافی نبود/ دوستش داشتم و دوستش داشت.

این جملات آیینه تمام‌نمای عرف جامعه ایران است، یك فرهنگ غالب و همگانی. البته شاید عده‌ای غیر از این فکر کنند اما عرف یعنی آنچه بیشتر آدم‌ها به آن باور دارند و عمل می‌کنند؛ چندهمسری و تعدد زوجات با این عرف، سخت درگیر است.

نگاه مراجع

جامعه+

درباره ماجرای چند همسری مردان، لازم بود موضوع را از نظر دینی و اسلامی هم بررسی کنیم و نظر مراجع تقلید را هم درباره موضوع تعدد زوجین بدانیم. ما هم نه به عنوان خبرنگار بلکه به عنوان کسی که چنین دغدغه‌ای دارد و می‌خواهد حکم شرعی این موضوع را بداند، با دفتر چند مرجع تقلید تماس گرفتیم و نظرشان را پرسیدیم. چیزی که در نهایت به آن رسیدیم هم این بود که نظر بیشتر مراجع، تقریبا یك چیز و شبیه به هم است، اما یکی قاطعانه از جایز بودن آن می‌گوید و دیگری لحن کمی نرم‌تری دارد و از شرایط سخت‌تری برای این امر می‌گوید.

رهبر معظم انقلاب

جست‌وجوی ما در سایت مقام معظم رهبری برای یافتن نظر ایشان درباره تعدد زوجات راه به جایی نبرد. اما آن طور که خبرگزاری فارس گزارش کرده آیت‌ا... عباس کعبی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم درخصوص نظر رهبر معظم انقلاب دریادداشتی نوشته «نظر آیت‌ا... العظمی خامنه‌ای این است که تعدد زوجات جایز است، اما ثواب و استحباب ندارد. این نظر، نه تنها دارای پشتوانه قوی فقهی است و مطابق نظر مشهور فقهای متقدم و برخی از متاخرین و معاصرین است، بلکه براین نظر و بر استحباب اکتفاء به یک همسر، شیخ طوسی ادعای اجماع کرده است.»

آیت‌ا... مکارم شیرازی

اصل موضوع عیب و اشکالی ندارد، اما خود قرآن هم گفته است که أَلاّ تَعْدِلُوا فَواحِدَةً؛ اگر نمی‌توانید عدالت برقرار کنید، به همان یکی اکتفا کنید. در واقع این موضوع شرط دارد و شرط برقراری عدالت بین همسرهاست که در صورت اجرای آن، این موضوع جایز است. شرطی که خیلی هم مشکل است و مرد باید بتواند از همه جوانب مالی، روانی، روحی، زمانی و... آن را رعایت کند. شرطی که امروز و در فشار اقتصادی فعلی خیلی سخت است و تقریبا نمی‌شود عدالت را آنگونه که هست و باید برقرار کند. در نهایت مرد باید تشخیص بدهد که از همه نظر می‌تواند این عدالت را برقرار کند، به یك اندازه و به طور مساوی محبت کند و در این بین از هیچ جهتی کم نیاورد.

آیت‌ا... نوری همدانی

حکم، حکمی غیر از نظر اسلام و چیزی که در قرآن نوشته شده است، نیست. در واقع با رعایت شرایطی که خداوند در قرآن کریم گفته است، مرد تا چهار زن دائم می‌تواند اختیار کند. این موضوع، سلیقه‌ای نیست و نظر همه مراجع در این موضوع یکی است؛ منتها شرط دارد که با رعایت آن شرایط، این اتفاق ممکن خواهد بود.

آیت‌ا... صافی گلپایگانی

کاملا به شرط ضمن عقد در زمان عقد خانم و آقا بستگی دارد. اگر آن آقا و خانم هنگام عقد، دفترچه را بخوانند، می‌بینند که در یکی از شروط ضمن عقد، شرطی هست که آقا بدون اذن همسرش خانم دیگری نگیرد. در آن زمان، اگر آقا آن شرط را قبول کند، زمانی که می‌خواهد همسر دومی اختیار کند، بدون اجازه همسر اولش نمی‌تواند این کار را انجام بدهد؛ در غیر این صورت برای آقا مشکلی نیست و می‌تواند تا چهار زن بگیرد. یعنی این امر در صورتی که مرد شرط ضمن عقد را پذیرفته باشد و بدون اجازه همسر اولش، زن دیگری اختیار کند، جایز نیست.

آیت‌ا... وحید خراسانی

این امر که جایز است و این موضوع در قرآن هم آمده است، اما شخص که با توجه به مقتضیات زمان می‌تواند این کار را بکند یا نه را باید خودش تشخیص بدهد. در واقع خود فرد باید فکر کند و عاقل باشد؛ باید ببیند که آیا می‌تواند یا نمی‌تواند. اگر مشکلات را می‌تواند حل کند، می‌تواند این کار را انجام بدهد. باید تشخیص بدهد که اگر کسی دو خانه داشته باشد یا دو جا مدیر باشد، دو جا معلم باشد، طبعتا زحمتش دو برابر است؛ آیا از پس مدیریت هر دو همزمان برمی‌آید و می‌تواند به هر دو رسیدگی کند؟ می‌تواند یا نمی‌تواند. یعنی این طور نباشد که چند روزی بتواند و بعد خسته شود و در برابر یکی از آن دو کوتاهی کند. اگر همه شرایط را بررسی کرد، آن وقت کار درست را انجام بدهد.

آیت‌ا... محفوظی

به همین سادگی نیست و شرایطی دارد که آقا باید بتواند آن را رعایت کند. باید بتواند از لحاظ اقتصادی هر دو خانواده را اداره کند. باید بتواند وقت و زمان را مدیریت کند، خرج همه را بدهد. در نهایت اگر همه این شرایط باشد، خودش هم بخواهد و بداند که با این امر فتنه‌ای ایجاد نمی‌شود، ایرادی ندارد.

آیت‌ا... روحانی

با دفتر آیت‌ا... روحانی نیز تماس گرفتیم و نظر ایشان را درباره چندهمسری پرسیدیم. دفتر ایشان در جواب گفت: تعدد زوجین شرط خاصی ندارد و اگر آقایان شرط ضمن عقدی در مقابل همسر اولشان نداشته باشند، این کار جایز است و مشکلی ندارد.

۲۴ میلیون خانوار را دریابید

نگاه جامعه‌شناس

سیدحسن حسینی، جامعه‌شناس

ابتدای بحث باید پرسید برخی، آمار را چگونه در این زمینه جمع‌آوری کرده‌اند و می‌گویند حدود چهار تا پنج میلیون خانم بیوه، مطلقه و ازدواج نکرده داریم. برای بررسی چنین مسائلی آمار باید دقیق‌تر باشد نه این‌که حدود یك میلیون نفر اختلاف داشته باشد. علاوه بر این باید آمار زندگی مجردی برای مردان نیز به دست آید، چراکه آمار مردان مجرد نیز به همین شکل است.

مشکل اینجاست که ما برنامه‌ریزی درستی برای ازدواج جوانان دهه ۶۰ نکرده و این روزها اشتغال و مسکن آنها با مشکلات جدی روبه‌رو شده است. به همین دلیل سن ازدواج افزایش یافته و آمار مجردان نیز قابل توجه است، در حالی که این دنیا نیز تغییر کرده و زندگی‌های زناشویی پایداری گذشته را ندارد.

به‌عنوان یك جامعه‌شناس باید بگویم برای تصمیم‌سازی باید سازنده‌تر عمل کرد، یعنی بهترین برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری در جهت ازدواج افرادی باشد که به سن ازدواج می‌رسند. به عبارت دیگر، اولویت باید حل بحران اقتصادی باشد تا لازمه زندگی زناشویی فراهم شود. در شرایط کنونی جامعه جای تعجب است که به‌جای توجه به مسائل اصلی عده‌ای به‌دنبال مشکلات گروهی هستند که به گواه خودشان جمعیت‌شان حدود صدهزار نفر است. این درحالی است که حدود ۲۴ میلیون خانوار در کشور وجود دارد و مشکلات عده‌ای محدود دربرابر آنها جایگاهی ندارد.

ازدواج بی اجازه و حق طلاق برای زن

نگاه وکیل

آرزو نسیمی/ وکیل خانواده

تعدد زوجات و چند همسری در هیچ یك از قوانین ما به‌صراحت و شفاف بیان نشده، یعنی هیچ قانونی چه در کتاب قانون مدنی و چه درقانون حمایت از خانواده اجازه داشتن چند همسر را به مرد نداده است. اما چند همسری و تعدد زوجات در فقه و شرع ریشه دارد به طوری که مرد می‌تواند براین اساس چهارهمسرعقدی و دائم داشته باشد.

طبق سند نکاح که ۱۲ بند دارد اگر مردی بخواهد چند همسر اختیار کند باید از همسر اولش اجازه بگیرد در غیر این صورت زوجه می‌تواند از دادگاه تقاضای طلاق کند. این درحالی است که اگر زن ناشزه (نافرمان) باشد و عدم تمکین او در دادگاه ثابت شود مرد می‌تواند با اجازه دادگاه همسر دیگری اختیار کند. طبق موارد گفته شده مردان در جامعه ما می‌توانند رویکرد چند همسری داشته باشند و اگر این کار را با اجازه همسر اول انجام دهند مانعی بر سرراهشان وجود ندارد، اما اگر ازدواج مجدد آنها پنهانی و بدون اجازه باشد، حق طلاق به صورت خودکار برای همسر اول برقرار می‌شود، درحالی که همه حق و حقوق قانونی برای زوجه محفوظ خواهد بود.